Päivitetyt hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat
5.5.2021
VM/KAO

Päivitetty laskelma
Valtiovarainministeriö on päivittänyt hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat 30.4. Kyseessä on ns. tekninen päivitys, missä siirtyvät kustannukset ja rahoitus on viety vuoden 2022 tasolle. Tämä on myös se vuositaso, jolla uudistuksen lopullinen tulojen ja kustannusten siirto tehdään.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset pohjautuvat talousarviotietoihin vuodelta 2021 ja talousarviosuunnitelmiin vuodelle 2022. Rahoituksen määräytymistekijöiden painot eivät ole muuttuneet joulukuussa 2020 julkaistuun laskelmaan verrattuna. Väestörakennetiedot on päivitetty Tilastokeskuksen maaliskuun lopussa julkaistun tilaston perusteella 2020 tasolle. THL:n tarvekerrointa koskevat tiedot päivittyvät syksyn laskelmassa.

Laskelma on edelleen arvio tulevasta rahoituksesta. Laskelmat täsmentyvät myöhemmin, kun vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstiedot valmistuvat. Vaikka laskelma pohjautuu nettokustannuksiin, on mahdollista, että koronakriisin vaikutukset palvelujärjestelmään näkyvät nyt päivitetyssä laskelmassa. Tämän odotetaan pääosin poistuvan vuoden 2022 osalta.

Tulevat päivitykset
Laskelmia päivitetään seuraavan kerran syksyllä määräytymistekijöiden osalta, kustannuspohja ei silloin muutu. Keväällä 2022 tehdään seuraavat kustannuspäivitykset vuoden 2021 tilinpäätösennusteen ja 2022 talousarvion perusteella. Lopulliset rahoituslaskelmat ja toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus määritellään vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella.

Tulokset
Vuoden 2022 tasossa arvioituna siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat 20,16 miljardia euroa ja pelastustoimen kustannukset 470 miljoonaa euroa eli yhteensä 20,63 miljardia euroa.

Laskelmat kuvaavat hyvinvointialueiden tulevaa rahoitusta poikkileikkaustilanteen mukaisena vuoden 2022 tasolla. Laskelmassa kuvataan siirtyvät kustannukset ja laskennallinen rahoitus sekä niiden välinen erotus eli muutos. Tuloksista nähdään, että laskelmassa käytetyillä kustannustiedoilla on merkittävä vaikutus laskelman tuloksiin. Tästä johtuen muutokset joulukuussa 2020 julkaistuun laskelmaan ovat paikoitellen merkittäviä. Erityisesti alueilla, joilla kustannukset näyttävät kasvavan talousarvio- ja suunnitelmatietojen 2021 ja 2022 perusteella huomattavan paljon suhteessa edellisessä laskelmassa käytettyyn vuosien 2018 ja 2019 tasoon, rahoitus laskee joulukuun laskelmaan verrattuna. Vastaavasti niillä alueilla, joilla kustannuskehitys on maltillista, näyttää rahoitusasema parantuvan joulukuun laskelmaan verrattuna. Aikaisemmissa päivityksissä on huomattu, että alueittainen talousarviotieto voi poiketa merkittävästi lopullisesta tilinpäätöstiedosta. Tämän vuoksi laskelmien tuloksiin tuleekin suhtautua varauksellisesti.

Rahoituslakiesityksen mukaisesti vuosien 2023-2029 siirtymäaika ja toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus tasaavat muutoksia merkittävästi. Tässä mielessä laskelmat eivät poikkea aiemmista, merkittävää alueellista tasausta olisi tulossa, vaikka alueiden väliset suhteet muuttuvat. Valtiontalouden näkökulmasta laskelma sisältää kuitenkin merkittävän muutoksen. Toistaiseksi pysyvän tasauksen kokonaismäärä kasvaa merkittävästi ollen noin 119 miljoonaa euroa. Joulukuun laskelmassa tasaus oli noin 19 miljoonaa euroa. Valtio rahoittaa tämän erän. Tasauksen muutos kohdistuu erityisesti Helsingin kaupunkiin, jonka negatiivinen muutos kasvaa edellisestä laskelmasta. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin osalta tulokset ovat erisuuntaisia, nettomääräisesti Uudenmaan muutos

olisi noin -230 miljoonaa euroa. Kun pysyvä tasaus (-100€/+200 €/as.) huomioidaan, pienenee muutos noin -65 miljoonaan euroon. Myös yksittäisten muiden alueiden osalta siirtymäaika porrastaa rahoituksen muutoksia ja helpottaa toiminnan sopeuttamista kohti uutta uraa. Toistaiseksi pysyvä tasaus koskee uuden laskelman mukaan Helsingin, Länsi-Uudenmaan ja Keski-Uudenmaan lisäksi Päijät-Hämettä, Etelä-Savoa, Pohjois-Karjalaa ja Lappia.

Taulukot
Alla olevissa taulukoissa on kuvattu laskelmien keskeisimmät tulokset. Yksityiskohtaiset laskelmat on julkaistu sote-uudistuksen verkkosivuilla ja toimitetaan valiokunnalle tarvittaessa vielä erikseen.

Taulukossa 1 kuvataan aluekohtaiset siirtyvät kustannukset, laskennallinen rahoitus ja muutos poikkileikkaustilanteessa. Tarkastelu on tehty euroissa ja euroissa asukasta kohti.

Taulukossa 2 esitetään vertailu joulukuun laskelmaan. Kustannusten ja rahoituksen kokonaistaso on laskelmissa muuttunut, kun on siirrytty vuoden 2020 tasolta vuoden 2022 tasoiseen tarkasteluun. Vertailu poikkileikkaustilanteen mukaisilla tuloksilla.

Taulukossa 3 on kuvattu siirtymäajan ja toistaiseksi pysyvän siirtymätasauksen vaikutus laskelmaan. Toisin sanoen taulukossa on kuvattu euromäärä, joka lisätään tai vähennetään alueen laskennallisesta rahoituksesta kyseisenä vuonna. Vuonna 2023 muutos on +/- 0 euroa/asukas ja seuraavana vuonna +/- 10 euroa/asukas. Toistaiseksi pysyvään siirtymätasaukseen (+200/-100 euroa/ asukas) päädytään vuonna 2029. Siirtymäaika tasaa rahoitusta merkittävästi.

Taulukossa 4 on tehty vertailulaskelma lähtötason kustannusten vaikutuksesta laskelmaan. Muutos siis kuvaa laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten erotusta. Laskelmassa on kuvattu uuden huhtikuussa julkaistun laskelman tulokset pohjautuen talousarviotietoihin 2021 ja taloussuunnitelmatietoihin 2022. Vertailulaskelmaa on tehty muuttamalla siirtyviä kustannuksia, ei kuitenkaan rahoituksen määräytymistekijöitä. Kyseessä siis karkeistus. Taulukossa kuvataan myös joulukuussa 2020 julkaistun laskelman tulokset. Siinä eroavat sekä kustannuspohja että laskentatekijät. Tarkastelu kuvaa poikkileikkaustilannetta ilman siirtymäajan tasauksia.

Keskeiset tulokset päivitetyistä laskelmista

Taulukko1. Yleiskatteinen yhteensä. Yhteenveto hyvinvointialueiden siirtyvistä kustannuksista ja laskennallisesta rahoituksesta sekä muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä.

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset yhteensä, €	Siirtyvät kustannukset, €/as.	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €/as.	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €/as.
Helsinki	2 350 384 693	3 578	2 160 792 593	-189 592 101	3289	-289
Vantaa+Kerava	821 943 690	2 996	874 875 653	52 931 964	3189	193
Länsi-Uusimaa	1 566 044 197	3 305	1 481 187 574	-84 856 623	3126	-179
Itä-Uusimaa	336 899 765	3 429	351 621 194	14 721 430	3579	150
Keski-Uusimaa	671 190 981	3 367	648 745 832	-22 445 149	3255	-113
Varsinais-Suomi	1 816 789 682	3 774	1 858 189 070	41 399 389	3860	86
Satakunta	864 923 117	4 015	865 358 937	435 820	4017	2
Kanta-Häme	632 889 642	3 710	658 591 753	25 702 111	3861	151
Pirkanmaa	1 930 013 767	3 691	1 924 280 027	-5 733 740	3680	-11
Päijät-Häme	764 923 434	3 717	814 006 408	49 082 974	3956	239
Kymenlaakso	698 245 793	4 289	686 019 365	-12 226 428	4214	-75
Etelä-Karjala	519 953 977	4 097	510 603 653	-9 350 324	4023	-74
Etelä-Savo	618 345 037	4 660	600 329 641	-18 015 396	4524	-136
Pohjois-Savo	1 051 796 164	4 237	1 038 239 997	-13 556 167	4182	-55
Pohjois-Karjala	658 984 249	4 030	713 873 205	54 888 956	4365	336
Keski-Suomi	991 475 010	3 637	1 045 572 278	54 097 268	3835	198
Etelä-Pohjanmaa	771 763 944	4 016	786 525 037	14 761 093	4093	77
Pohjanmaa	661 808 452	3 764	652 873 082	-8 935 371	3713	-51
Keski-Pohjanmaa	270 530 639	3 979	267 839 057	-2 691 581	3940	-40
Pohjois-Pohjanmaa	1 545 640 191	3 735	1 540 440 240	-5 199 951	3722	-13
Kainuu	319 805 164	4 463	329 890 963	10 085 799	4603	141
Lappi	770 447 757	4 361	824 943 783	54 496 026	4670	308
Manner-Suomi yht.	**20 634 799 345**	**3 749**	**20 634 799 345**	**0**	**3749**	**0**

Taulukko 2. Päivitetyn laskelman vertailu joulukuun 2020 laskelmaan

	HUHTIKUU 2021				Joulukuu 2020		Muutos laskelmissa	
Hyvinvointialue	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €/as.	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri	euroa	€/as.
Helsinki	2 160 792 593	3 289	-189 592 101	-289	-39 043 734	-60	-150 548 366	-228
Vantaa+Kerava	874 875 653	3 189	52 931 964	193	12 847 313	49	40 084 651	144
Länsi-Uusimaa	1 481 187 574	3 126	-84 856 623	-179	-47 593 347	-103	-37 263 276	-77
Itä-Uusimaa	351 621 194	3 579	14 721 430	150	17 219 024	177	-2 497 595	-27
Keski-Uusimaa	648 745 832	3 255	-22 445 149	-113	-41 995 609	-213	19 550 460	101
Varsinais-Suomi	1 858 189 070	3 860	41 399 389	86	31 621 611	66	9 777 778	20
Satakunta	865 358 937	4 017	435 820	2	-3 553 415	-16	3 989 235	18
Kanta-Häme	658 591 753	3 861	25 702 111	151	13 793 458	80	11 908 652	70
Pirkanmaa	1 924 280 027	3 680	-5 733 740	-11	14 632 930	28	-20 366 670	-39
Päijät-Häme	814 006 408	3 956	49 082 974	239	30 452 051	147	18 630 923	92
Kymenlaakso	686 019 365	4 214	-12 226 428	-75	-18 307 843	-110	6 081 415	35
Etelä-Karjala	510 603 653	4 023	-9 350 324	-74	13 121 947	102	-22 472 271	-176
Etelä-Savo	600 329 641	4 524	-18 015 396	-136	-13 747 750	-101	-4 267 645	-35
Pohjois-Savo	1 038 239 997	4 182	-13 556 167	-55	-12 759 544	-51	-796 623	-4
Pohjois-Karjala	713 873 205	4 365	54 888 956	336	58 885 675	356	-3 996 719	-20
Keski-Suomi	1 045 572 278	3 835	54 097 268	198	34 924 533	128	19 172 735	71
Etelä-Pohjanmaa	786 525 037	4 093	14 761 093	77	-7 807 669	-40	22 568 762	117
Pohjanmaa	652 873 082	3 713	-8 935 371	-51	-29 311 592	-166	20 376 222	116
Keski-Pohjanmaa	267 839 057	3 940	-2 691 581	-40	-3 944 794	-58	1 253 213	18
Pohjois-Pohjanmaa	1 540 440 240	3 722	-5 199 951	-13	-9 354 737	-23	4 154 786	10
Kainuu	329 890 963	4 603	10 085 799	141	-14 748 493	-202	24 834 292	343
Lappi	824 943 783	4 670	54 496 026	308	14 669 985	82	39 826 041	226
Manner-Suomi yhteensä	20 634 799 345	3 749	0	0	0	0	0	0

Taulukko 3. Hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymäaika ja siirtymätasaus

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hyvinvointialue	+/- 0 €/as	+/- 10 €/as	+/-30 €/as	+60 €/as / -60 €/as	+90 €/as / -75 €/as	+150 €/as / -90 €/as	+200 €/as / -100 €/as
Helsinki	189 600 005	183 030 805	169 892 405	150 176 901	140 323 101	130 469 301	123 900 101
Vantaa ja Kerava	-54 787 683	-52 044 323	-46 557 603	-36 471 804	-28 241 724	-11 781 564	0
Länsi-Uusimaa	86 079 388	81 341 008	71 864 248	56 426 343	49 318 773	42 211 203	37 472 823
Itä-Uusimaa	-14 479 921	-13 497 381	-11 532 301	-8 826 190	-5 878 570	0	0
Keski-Uusimaa	21 263 509	19 270 209	15 283 609	10 485 349	7 495 399	4 505 449	2 512 149
Varsinais-Suomi	-40 132 259	-35 318 229	-25 690 169	-12 515 209	0	0	0
Satakunta	3 385 067	1 230 907	0	0	0	0	0
Kanta-Häme	-25 999 916	-24 294 146	-20 882 606	-15 467 491	-10 350 181	-115 561	0
Pirkanmaa	6 379 171	1 150 651	0	0	0	0	0
Päijät-Häme	-49 004 349	-46 946 639	-42 831 219	-36 736 714	-30 563 584	-18 217 324	-7 928 774
Kymenlaakso	11 901 138	10 273 018	7 016 778	2 457 708	15 528	0	0
Etelä-Karjala	9 397 201	8 127 991	5 589 571	1 735 064	0	0	0
Etelä-Savo	18 099 929	16 772 909	14 118 869	10 053 276	8 062 746	6 072 216	4 745 196
Pohjois-Savo	12 395 399	9 912 749	4 947 449	0	0	0	0
Pohjois-Karjala	-55 902 474	-54 267 104	-50 996 364	-45 076 736	-40 170 626	-30 358 406	-22 181 556
Keski-Suomi	-53 716 183	-50 990 013	-45 537 673	-37 740 248	-29 561 738	-13 204 718	0
Etelä-Pohjamaa	-15 256 186	-13 334 686	-9 491 686	-3 232 093	0	0	0
Pohjanmaa	8 049 119	6 290 959	2 774 639	0	0	0	0
Keski-Pohjanmaa	2 618 635	1 938 755	578 995	0	0	0	0
Pohjois-Pohjamaa	3 883 795	0	0	0	0	0	0
Kainuu	-9 805 574	-9 088 934	-7 655 654	-5 785 959	-3 636 039	0	0
Lappi	-53 967 810	-52 201 160	-48 667 860	-43 896 126	-38 596 176	-27 996 276	-19 163 026
Manner-Suomi yhteensä	**-0**	**-12 642 655**	**-17 776 573**	**-14 413 930**	**18 216 909**	**81 584 319**	**119 356 912**

Taulukko 4. Laskelman pohjalla käytetyn kustannustiedon vaikutus laskennan tulokseen.

Hyvinvointialue	Muutos, Uusi laskelma 2022, €	Muutos, TA2021, €	Muutos, TPE2020, €	Muutos, TP2019, €	Muutos, Vanha laskelma 2018-2019tp, €	Muutos, Uusi laskelma 2022, €/as	Muutos, TA2021, €/as	Muutos, TPE2020, €/as	Muutos, TP2019, €/as	Muutos, Vanha laskelma 2018-2019tp, €/as
Helsinki	-189 592 101	-182 999 341	-197 816 534	-103 093 144	-39 043 734	-289	-279	-301	-157	-60
Vantaa+Kerava	52 931 964	49 692 388	17 911 745	18 262 766	12 847 313	193	181	65	67	49
Länsi-Uusimaa	-84 856 623	-88 467 379	-60 330 660	-31 438 078	-47 593 347	-179	-187	-127	-66	-103
Itä-Uusimaa	14 721 430	15 054 344	14 618 961	18 510 923	17 219 024	150	153	149	188	177
Keski-Uusimaa	-22 445 149	-18 737 732	-24 223 511	-38 422 172	-41 995 609	-113	-94	-122	-193	-213
Varsinais-Suomi	41 399 389	38 997 865	55 058 308	48 670 373	31 621 611	86	81	114	101	66
Satakunta	435 820	-1 778 354	7 846 473	-2 411 583	-3 553 415	2	-8	36	-11	-16
Kanta-Häme	25 702 111	24 364 458	33 286 066	19 038 241	13 793 458	151	143	195	112	80
Pirkanmaa	-5 733 740	3 512 250	36 741 919	48 937 382	14 632 930	-11	7	70	94	28
Päijät-Häme	49 082 974	47 939 448	55 679 329	20 212 914	30 452 051	239	233	271	98	147
Kymenlaakso	-12 226 428	-11 238 885	-20 893 015	-23 910 263	-18 307 843	-75	-69	-128	-147	-110
Etelä-Karjala	-9 350 324	-9 914 347	-20 719 805	17 788 253	13 121 947	-74	-78	-163	140	102
Etelä-Savo	-18 015 396	-18 852 987	-12 416 281	-22 125 049	-13 747 750	-136	-142	-94	-167	-101
Pohjois-Savo	-13 556 167	-19 501 885	-29 057 643	-22 726 773	-12 759 544	-55	-79	-117	-92	-51
Pohjois-Karjala	54 888 956	54 825 080	54 667 954	51 744 193	58 885 675	336	335	334	316	356
Keski-Suomi	54 097 268	55 138 090	50 208 185	39 051 986	34 924 533	198	202	184	143	128
Etelä-Pohjanmaa	14 761 093	12 461 359	1 031 855	-12 837 621	-7 807 669	77	65	5	-67	-40
Pohjanmaa	-8 935 371	-10 324 952	-13 038 361	-23 816 093	-29 311 592	-51	-59	-74	-135	-166
Keski-Pohjanmaa	-2 691 581	-1 499 718	1 388 137	-1 246 392	-3 944 794	-40	-22	20	-18	-58
Pohjois-Pohjanmaa	-5 199 951	394 331	11 943 152	-9 218 950	-9 354 737	-13	1	29	-22	-23
Kainuu	10 085 799	8 024 316	-6 662 078	-11 241 490	-14 748 493	141	112	-93	-157	-202
Lappi	54 496 026	52 911 651	44 775 804	20 270 576	14 669 985	308	300	253	115	82